

Briselē, 2025. gada 17. decembrī
(OR. en)

16973/25
ADD 5

Starpiestāžu lieta:
2025/0419 (COD)

ECOFIN 1767
FISC 378
UD 314
ENV 1407
CLIMA 609
IA 236

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 17. decembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: SWD(2025) 989 final

Temats: KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS
Pavaddokuments dokumentam
Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai,
ar ko groza Regulu (ES) 2023/956 attiecībā uz darbības jomas
paplašināšanu, to attiecinot arī uz lejupējām precēm un apiešanas
novēršanas pasākumiem

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2025) 989 final.

Pielikumā: SWD(2025) 989 final

Briselē, 17.12.2025.
SWD(2025) 989 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Pavaddokuments dokumentam

**Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai,
ar ko groza Regulu (ES) 2023/956 attiecībā uz darbības jomas paplašināšanu, to
attiecinot arī uz lejupējām precēm un apiešanas novēršanas pasākumiem**

{COM(2025) 989 final} - {SEC(2025) 989 final} - {SWD(2025) 987 final} -
{SWD(2025) 988 final}

Kopsavilkuma lapa
Oglekļa ievadkorekcijas mehānisma regulas pārskatīšanas ietekmes novērtējums
A. Rīcības nepieciešamība
Kāda ir problēma, un kāpēc tā ir ES līmeņa problēma?
<p>Regula (ES) 2023/956, ar ko izveido oglekļa ievadkorekcijas mehānismu (OIM), stājās spēkā 2023. gada oktobrī. Līdz 2025. gada beigām tā ir pārejas posmā. Galīgo režīmu, kas ietvers finansiālās saistības, piemēros no 2026. gada.</p> <p>OIM nodrošina, ka importam piemēro oglekļa cenu, kas ir līdzvērtīga cenai, kuru maksā vietējie ražotāji saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ES ETS). Tas ir svarīgs instruments, lai nodrošinātu, ka ES vērienīgākās klimatiskās ieceres neapdraud oglekļa emisiju pārvirze, kas varētu notikt, ja ES uzņēmumi pārvietotu oglekļietilpīgu preču ražošanu uz valstīm, kurās ir mazāk stingra klimata politika, vai ja ES produkti tiktu aizstāti ar oglekļietilpīgāku importu. OIM ir arī būtiska nozīme siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju ierobežošanā ārpus ES robežām. Tas tiek panākts, mudinot ārvalstu eksportētājus dekarbonizēt savu ražošanu un stimulējot trešās valstis ieviest vai stiprināt savas oglekļa cenu noteikšanas sistēmas, jo OIM atskaita izcelsmes valstī faktiski samaksāto oglekļa cenu. Tomēr OIM pašreizēja redakcija nav pilnībā efektīva oglekļa emisiju pārvirzes novēršanā un dekarbonizācijas stimulēšanā un ir bijušas arī dažas īstenošanas grūtības. Konkrētāk, tajā nav aplūkoti lejupējas oglekļa emisiju pārvirzes riski, izvairīšanās risks no OIM pienākumu izpildes un nav pietiekami ņemti vērā trešo valstu elektroenerģijas ražotāju dekarbonizācijas centieni.</p>
Kādi ir sasniedzamie mērķi?
<p>Tiesību akta priekšlikuma vispārējais mērķis ir stiprināt OIM efektivitāti, tostarp novēršot lejupējas oglekļa emisiju pārvirzes risku un veicinot dekarbonizāciju reālistiskā un izmaksu ziņā efektīvā veidā, tādējādi samazinot SEG emisijas un cīnoties pret klimata pārmaiņām visā pasaulē.</p> <p>Konkrētāk, tā mērķis ir i) mazināt lejupējas oglekļa emisiju pārvirzes risku, ii) stiprināt OIM izpildi un novērst izvairīšanās praksi, un iii) veicināt elektroenerģijas importa dekarbonizāciju.</p>
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība (subsidiaritāte)?
<p>SEG emisiju samazināšana būtībā ir pārrobežu jautājums, kas prasa efektīvu rīcību pēc iespējas plašākā mērogā. ES kā pārvalstiska organizācija ir spējīga izveidot efektīvu klimata rīcībpolitiku savā teritorijā, kā tā to jau ir darījusi ar OIM un ES ETS ieviešanu. Vienīgais nozīmīgais veids, kā nodrošināt līdzvērtību starp oglekļa cenu politiku, kas tiek piemērota ES iekšējā tirgū, un oglekļa cenu politiku, ko piemēro importam, ir rīkoties Savienības līmenī. Turklāt vajadzību saglabāt administratīvās izmaksas minimālā apmērā vislabāk var apmierināt ar konsekventiem noteikumiem visam vienotajam tirgum. Tāpēc jebkāda OIM pārskatīšana būtu jāveic ES līmenī.</p>
B. Risinājumi
Kādi ir risinājumu varianti izvairīto mērķu sasniegšanai? Vai kāds no tiem ir vēlamais? Ja ne, kāpēc?
<p>Ir trīs atšķirīgas, bet savstarpēji saistītas problēmas. Attiecībā uz katru no tām tika izvērtēti dažādi risinājumi, un tika noteikts vēlamais risinājums.</p>

Lejupēja oglekļa emisiju pārvirze. Tika izskatīti trīs risinājumi, no kuriem katrs atspoguļo atšķirīgu aptvēruma līmeni darbības jomas paplašināšanā, lai ietvertu lejupējās produktus. Risinājumu pamatā ir i) filtri, kas atspoguļo oglekļa emisiju pārvirzes risku (proti, oglekļa izmaksu pieaugums un tirdzniecības intensitāte), kā arī ii) ES ražošanas emisiju minimālā robežvērtība, lai ierobežotu darbības jomas paplašināšanu, attiecinot to tikai uz lejupējiem produktiem ar būtisku ietekmi uz klimatu. Tika apsvērti arī tehniskā iespējamība attiecināt emisijas uz atsevišķām lejupējām precēm. Priekšlikumā galvenā uzmanība ir pievērsta tēraudietilpīgām un alumīnietilpīgām lejupējām precēm, kā paziņots arī Komisijas Tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plānā.

1. risinājums – mērķorientēta paplašināšana, ietverot lejupējās preces, kurām ir vislielākais oglekļa emisiju pārvirzes risks un būtiska ietekme uz klimatu. 2. risinājums – līdzsvarota paplašināšana, ietverot lejupējās preces, kuras ir pakļautas oglekļa emisiju pārvirzes riskam un kurām ir būtiska ietekme uz klimatu. 3. risinājums – plaša paplašināšana, ietverot visas lejupējās preces, kuras uzskata par pakļautām oglekļa emisiju pārvirzes riskam.

Izvairīšanās novēršana. Tika apsvērti divi risinājumi, lai risinātu tādas ar izvairīšanos saistītus jautājumus kā nepareiza emisiju deklarēšana un ļaunprātīga prakse.

1. risinājums paredz kā OIM prekursoru iekļaut pirmspatēriņa metāllūžņus. Tas arī pilnvaro Komisiju faktisko emisiju deklarēšanas gadījumā pieprasīt papildu pierādījumus ražošanas vietas pierādīšanai. Šis pilnvarojums uzlabot preču izsekojamību attiektos tikai uz KN kodu un izcelsmes apakškopu ar vislielāko nepareizas emisiju intensitātes deklarēšanas risku.

2. risinājums paredz kā OIM prekursorus iekļaut gan pirmspatēriņa, gan pēcpatēriņa metāllūžņus. Turklāt pilnvarojums pieprasīt papildu pierādījumus par ražošanas vietu attiektos uz visiem KN kodiem un izcelsmi.

Abiem risinājumiem ir arī divi kopīgi politikas pasākumi: 1) pilnvarot Komisiju sīkāk precizēt KN kodus, lai labāk aptvertu to dažādo produktu specifisko materiālu sastāvu, uz kuriem attiecas jebkurš konkrēts KN kods OIM darbības jomā, 2) pilnvarot Komisiju faktisko emisiju izmantošanai pievienot papildu nosacījumus identificētām precēm, kuras ir pakļautas augstam ļaunprātīgas prakses riskam.

Elektroenerģija

Tika apsvērti četri risinājumi. Tie atšķiras attiecībā uz emisijas faktora aprēķināšanas metodiku un faktisko vērtību deklarēšanas nosacījumiem. Tie aptver četras iespējamās divu galveno politikas izvēļu kombinācijas: i) saglabāt eksportētājvalsts CO₂ emisijas faktoru vai pāriet uz eksportētājvalsts vidējo tīkla emisijas faktoru; ii) mainīt ar pārslodzi saistīto kritēriju, atsaucoties uz strukturālas pārslodzes neesību, vai to pilnībā likvidēt. Visi risinājumi ietver grozītu kritēriju attiecībā uz elektroenerģijas pirkuma līgumiem (EPL), precizējot, ka tas ietver tikai fiziskus EPL, vienlaikus paplašinot tā darbības jomu, iekļaujot arī netiešus EPL. Visi risinājumi ietver arī izmaiņas nosacījumā par jaudas nomināciju, kas būtu jāpiemēro tikai tiešas jaudas piešķiršanas gadījumā.

Vēlamie risinājumi

Šis ietekmes novērtējums atbalsta **2. risinājuma (lejupēja paplašināšana), 1. risinājuma (izvairīšanās novēršanas virziens) un 4. risinājuma (elektroenerģija)** (maiņa uz eksportētājvalsts vidējo tīkla emisijas faktoru, grozīti kritēriji, kas saistīti ar elektroenerģijas pirkuma līgumiem un jaudas nomināciju, un ar pārslodzi saistītā kritērija likvidēšana) kombināciju, jo paredzams, ka tie sniegs skaidrus ieguvumus vides

jomā salīdzinājumā ar OIM pašreizējo redakciju, vienlaikus saglabājot samērīgumu ar problēmu mērogu un līdz minimumam samazinot papildu administratīvo slogu.

Kāds ir dažādo ieinteresēto personu viedoklis? Atbalsts konkrētiem risinājumiem

Sabiedriskā apspriešana liecināja, ka leņķepējas oglekļa emisiju pārvirzes risks ir plaši atzīts jautājums, kas jārisina, OIM darbības jomā iekļaujot leņķepējas preces. Tāpat pārliecinošs vairākums apstiprināja, ka pastāv apiešanas riski, kuru dēļ OIM regula ir vēl vairāk jāpastiprina. Turklāt tika pausts atbalsts lielākai detalizācijas pakāpei informācijā par dažādu produktu materiālu sastāvu KN kodu ietvaros. Attiecībā uz elektroenerģiju lielākā daļa ieinteresēto personu sabiedriskajā apspriešanā norādīja, ka pašreizējās OIM izmantotās standartvērtības ir neatbilstīgas, un atbalstīja faktisko emisiju izmantošanas nosacījumu grozīšanu. Attiecībā uz pēdējo minēto jautājumu apspriešanās rezultātā tika izstrādāti arī konkrēti ieteikumi pārskatīt kritērijus saistībā ar elektroenerģijas pirkuma līgumiem, tīkla pārslodzi, starpsavienojumu nominācijām, kas tiek uzskatītas par nepraktiskām vai neatbilstīgām tirgus realitātei. Sabiedriskās apspriešanas rezultāti apstiprināja ieinteresēto personu atsauksmes, kas saņemtas citos forumos.

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Kādi ir ieguvumi no vēlamā risinājuma (ja tāda nav, no galvenajiem risinājumiem)?

Vēlamais risinājums ir risinājumu kombinācija – 2. risinājums, kura mērķis ir novērst leņķepējos oglekļa emisiju pārvirzes riskus, 1. risinājums, kura mērķis ir novērst izvairīšanos, un 4. risinājums, kura mērķis ir pievērsties elektroenerģijai. Šī politikas pakete sniedz skaidrus ieguvumus videi, samazina oglekļa emisiju pārvirzes risku un veicina dekarbonizāciju reālistiskā un izmaksu ziņā efektīvā veidā. Konkrētāk attiecībā uz leņķepējo paplašināšanu saskaņā ar 2. risinājumu – aplēstais ikgadējais SEG emisiju samazinājums līdz 2030. gadam ir aptuveni 0,7 Mt CO₂ ekvivalento emisiju (CO₂e). Tiek arī lēsts, ka šis risinājums ievērojami samazinās oglekļa emisiju pārvirzi. Vēlamais risinājums, lai novērstu izvairīšanos no OIM pienākumu izpildes, paredz nepieciešamos aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka netiek mazināta OIM efektivitāte un vidiskie ieguvumi. Attiecībā uz elektroenerģiju vēlamais risinājums nodrošinās eksportētājvalstu dekarbonizācijas centienu labāku atspoguļošanu, vienlaikus vienkāršojot ziņošanu par faktiskajām emisiju vērtībām.

Makroekonomiskā ietekme ir minimāla un galvenokārt izriet no leņķepējas paplašināšanas. Paredzams neliels ES ražošanas apjoma pieaugums dažos lejasposma sektoros. Attiecībā uz sociālo ietekmi leņķepēja paplašināšanā vēlamais risinājums paredz nelielu nodarbinātības pieaugumu par 0,05 % aptvertajos lejasposma sektoros.

Kādas ir vēlamā risinājuma izmaksas (ja tāda nav, galveno risinājumu izmaksas)?

Makroekonomiskās izmaksas ir nenozīmīgas, un aplēstās ES IKP izmaiņas ir mazākas par –0,001 %. Tāpat arī ietekme uz privātā patēriņa cenām ir neliela.

Paredzams, ka uzņēmumiem un iestādēm (valstu kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem) radīsies administratīvās un atbilstības nodrošināšanas izmaksas, kas galvenokārt izriet no leņķepējas paplašināšanas. Lai gan ir grūti precīzi novērtēt šīs izmaksas, aplēses, kas balstītas uz ieinteresēto personu aptaujām, liecina, ka saskaņā ar vēlamo risinājumu attiecībā uz leņķepējo paplašināšanu kopējās regulārās izmaksas uzņēmumiem varētu sasniegt 8–43 miljonus EUR gadā papildus vienreizējām izmaksām 31 miliona EUR apmērā. Aplēstās regulārās izpildes izmaksas iestādēm svārstās no 1,3 līdz 10,0 miljoniem EUR visām dalībvalstīm kopā. Vēlamais risinājums, lai novērstu izvairīšanos, iestādēm radītu nenozīmīgas papildu

administratīvās izmaksas, un šā risinājuma ietekme uz uzņēmējdarbību arī ir ierobežota. Paredzams, ka vēlamais risinājums attiecībā uz elektroenerģijas virzienu neradīs nekādas papildu administratīvās un atbilstības nodrošināšanas izmaksas ES importētājiem vai trešo valstu elektroenerģijas ražotājiem, bet drīzāk samazinās tās, jo tiks racionalizēti faktisko emisiju deklarēšanas nosacījumi.

Kāda būs ietekme uz MVU un konkurētspēju?

Padome un Eiropas Parlaments 2025. gada oktobrī pieņēma Regulu (ES) 2025/2083 par OIM vienkāršošanu, ar kuru cita starpā tika ieviests *de minimis* robežvērtības atbrīvojums 50 tonnu masas apmērā, kas saglabātu 99 % emisiju OIM darbības jomā, vienlaikus piešķirot atbrīvojumu aptuveni 90 % importētāju. Tas ievērojami ierobežo administratīvo slogu MVU un sniedz labumu mazākiem lejupējiem importētājiem. OIM lejupējai paplašināšanai ir mērena ietekme uz OIM darbības jomā iekļauto MVU importētāju absolūto skaitu. MVU importētāju īpatsvars ir aptuveni 50 % no darbības jomā iekļautajiem papildu importētājiem. Tas nozīmē vēl 3800–3900 MVU importētājus. Vēlamajai politikas pasākumu paketei ir maza pozitīva ietekme uz konkurētspēju kopumā. No trim virzieniem lejupējai paplašināšanai būtu visnozīmīgākā ietekme uz konkurētspēju, jo tā nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekšzēmē ražotiem un importētiem tēraudietilpīgiem un alumīnietilpīgiem lejupējiem produktiem attiecībā uz saistītajām oglekļa izmaksām.

Vai tiks būtiski ietekmēti dalībvalstu budžets un pārvaldes iestādes?

Tiek lēsts, ka lejupējā paplašināšana saskaņā ar 2. risinājumu 2030. gadā radīs ieņēmumus aptuveni 0,58 miljardu EUR apmērā, savukārt izvairīšanās novēršanas pasākumi palīdzēs nodrošināt, ka ieņēmumi tiek faktiski iekasēti.

Vai ir paredzama cita būtiska ietekme?

Citas būtiskas ietekmes nav.

Proporcionalitāte?

Vēlamais risinājums samērīgi atbilst iniciatīvas mērķiem.

D. Turpmākā rīcība

Kad politika tiks pārskatīta?

OIM tiks regulāri pārskatīts, kā paredzēts OIM regulā. Ierosināto regulas izmaiņu piemērošana, kas novērtēta šajā ietekmes novērtējumā, tiks pārskatīta OIM regulas 30. pantā paredzēto OIM īstenošanas pusgada pārskatīšanas ziņojumu kontekstā.